

Hauustrup Brunkulslejer

Hauustrup Brunkulslejer er et ca. 235 ha stort naturområde med masser af muligheder for fritidsliv og naturoplevelser 10 km syd-vest for Herring. Her er 3 afmærkede vandruter på 1½, 3 og 4 km samt en mountainbike-rute på ca. 5 km. Ruterne forløber i et meget varieret og kuperet terræn, hvor nåleskov veksler med løvskov og græssletter samt søer og delvist ubevoksede sandflader og sandtipper, der vidner om den tidligere brunkulsgravning i området. Der er også indrettet hundeskov, skovlegeplads, primitiv teltplads og 2 bålsteder.

I forbindelse med 1. - og 2. Verdenskrig var der utalt mangel på brændsel i Danmark. Behøvet blev mange steder forsøgt dækket ved tørvgravning, mens man i Midtjylland gravede brunkul i store, åbne lejer. Brunkulsgravningen ved Hauustrup startede i 1917 og varede frem til 1969. Mens gravningen stod på, blottedes jordlag med stoffet pyrit, som derved kom i forbindelse med luftsilt. Resultatet blev, at vandet, der strømmede væk fra lejet, var meget surt og indeholdt store mængder jern, der udfældedes som okker. Kalkning af afløbsvandet blev derfor påbudt.

Da brunkulsgravningen sluttede i 1969, ophørte kalkningen. Resultatet blev en omtattende okkerforurening af Rimmerhus Bæk og Vorgod Å, som gik hårdt ud over planter, fisk og vandinsekter. Samtidig stod man tilbage med et område med dybe søer og høje, ubevoksede tipper af opgravet sand.

I 1977 erhvervede staten de første 190ha af brunkulslejerne. Arealet blev delvist planeret og tilsat 80 tons jordbrugs kalk pr. ha. Herefter startede en omfattende tilplantning med træer og såning af græs for at beskytte jorden mod erosion og dampe sandflugten. Samtidig forsøgte man at neutralisere det syreholdige vand, der løb fra lejet. I den såkaldte Turbinesø tilsatte man jordbrugs kalk og blandede det op i vandet med et stort piskeris. Piskeriset ses stadig i søen, men bruges ikke længere.

Tilbage viste sig utilstrekkelige, hvorfor der 1993 blev anlagt 5 dæmninger ved søerne i lejets vestlige del for at hæve vandstanden med ca. 2 meter. Derved blev grundvandsstanden i hele lejet hævet, så skønsvist 25-50% af pyriten dækkedes af vand, så den ikke længere kunne iltes. Herefter blev der i 1996 ved den nederste dæmning etableret et okkerfældningsanlæg baseret på fældning med hydratkalk. Det bundfældede okker lægges i et depot øst for den nederste sø.

I takt med, at de plantede buske og træer bliver ældre, og der kommer flere arter af planter på de åbne arealer, er dyrelivet blevet rigere. Der er nu en del harer og rådyr i området, og man kan se og høre mange alm. skovfugle. Ofte kan man være heldig at se stor flagspætte, grønspætte, skovskade, musvåge og tårntalk.

Hauustrup Brunkulslejer hører under Skov- og Naturstyrelsen. Vil de vide mere om området, er de velkomment til at kontakte Feldborg Statsskovdistrikt. Adressen er:

Feldborg Statsskovdistrikt, Bjørnkærvej 18, 7540 Haderup.

Telefon 97 45 41 88

e-mail: feldborg@sns.dk

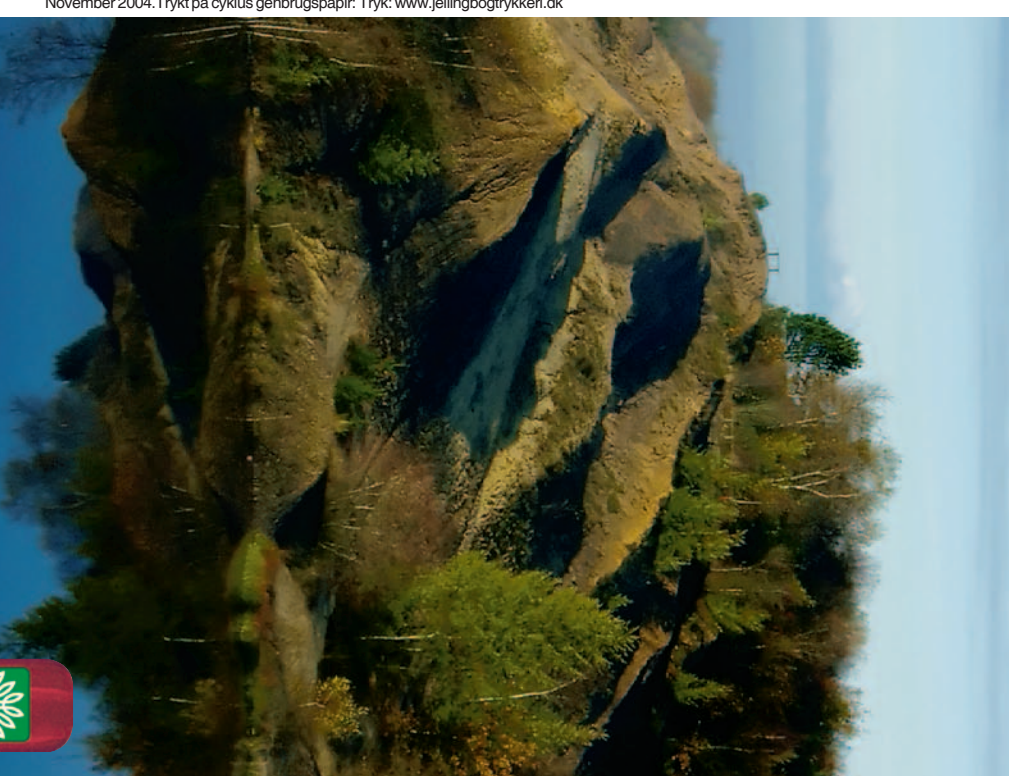
hjemmeside: www.sns.dk/feldborg

Skov- og Naturstyrelsen

der hører under Miljøministeriet, forvalter arealer over hele landet, og driften heraf tilgodeser både fritidsformål, produktionshensyn og beskyttelse af natur- og kulturværdier.

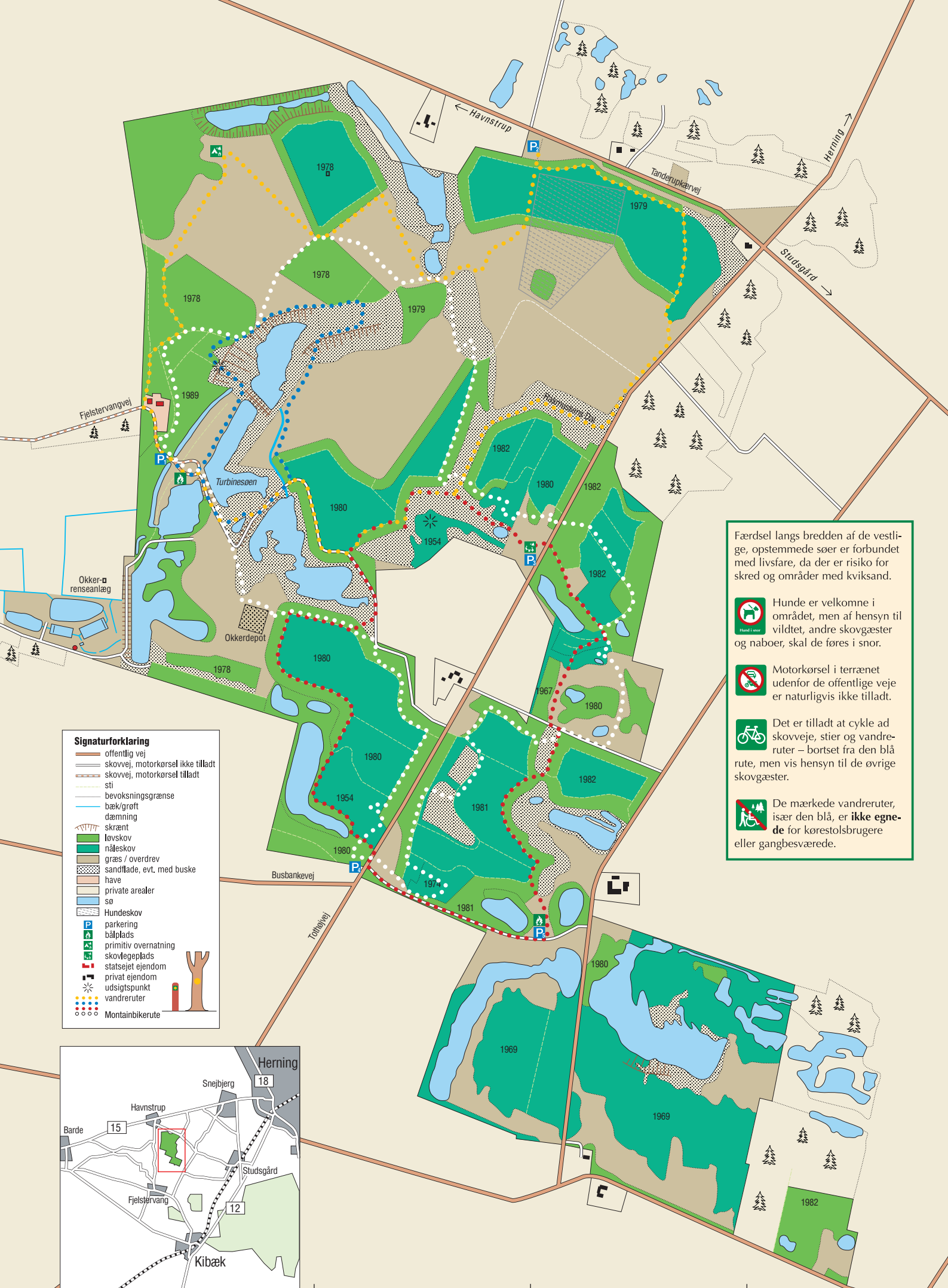

Hauustrup Brunkulslejer

Skov- og Naturstyrelsen
Feldborg Statsskovdistrikt

Signaturforklaring

- offentlig vej
- skovvej, motorkørsel ikke tilladt
- skovvej, motorkørsel tilladt
- sti
- bevokningsgrænse
- bæk/grøft
- dæmning
- skrænt
- lovskov
- nåleskov
- græs / overdrev
- sandflade, evt. med buske
- have
- private arealer
- sø
- Hundeskov
- parkering
- bålplads
- primitiv overnatning
- skovlegeplads
- statsjet ejendom
- privat ejendom
- udsigtspunkt
- vandruter
- Mountainbikerute

Færdsel langs bredden af de vestlige, opstemmede søer er forbundet med livsfare, da der er risiko for skred og områder med kviksand.

Hunde er velkomne i området, men af hensyn til vildtet, andre skovgæster og naboer, skal de føres i snor.

Motorkørsel i terrænet udenfor de offentlige veje er naturligvis ikke tilladt.

Det er tilladt at cykle ad skovveje, stier og vandruter – bortset fra den blå rute, men vis hensyn til de øvrige skovgæster.

De mærkede vandruter, især den blå, er **ikke egnede** for kørestolsbrugere eller gangbesværede.

